

‘MAL GROEPSRISICO DRAAGT BIJ AAN RECHTVAARDIGER VEILIGHEIDSBELEID’

‘HET FYSIEKE VEILIGHEIDSBELEID IN NEDERLAND KRAAKT AAN ALLE KANTEN. HET RAMMELT NIET ALLEEN INHOUDELIJK, HET IS OOK NOG EENS ONRECHTVAARDIG. HET WORDT TIJD DAT ER IN DIT LAND EEN TRANSPARANT EN CONSISTENT VEILIGHEIDSBELEID WORDT ONTWIKKELD. DE MAL GROEPSRISICO, EN MET NAME DE DAARIN VERANKERDE KOSTEN-BATENANALYSE KAN BIJDAGEN AAN MEER TRANSPARANTIE EN DUS OOK MEER RECHTVAARDIGE BESLUITVORMING.’

Aan het woord is professor Ira Helsloot. Hij verrichte onderzoek naar het Nederlandse veiligheidsbeleid. Het eindrapport¹ is onlangs aangeboden aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dat het onderzoek met een subsidie mede mogelijk maakte.

TWEE BENEN

Het onderzoek maakt duidelijk dat het veiligheidsbeleid op twee benen hinkt. ‘In het domein van de individuele levensstijl ligt sterk de nadruk op de eigen verantwoordelijkheid van het individu. Maar bijvoorbeeld in het milieubeleid staat de verantwoordelijkheid van de overheid centraal. Vanwege die verschillende opvattingen is er sprake van ondoorzichtigheid, onevenwichtigheid en onuitvoerbaarheid van beleid. Maar wat mij nog het meest raakt is de onrechtvaardigheid die het actuele veiligheidsbeleid met zich meebrengt. Slachtoffers van grote en zware ongevallen, zoals bijvoorbeeld een vliegtuigramp, ontvangen meer ondersteuning en schadecompensatie dan slachtoffers van alledaagse auto-ongevallen.’

TRANSPARANTIE

Nederland heeft dus dringend behoefte aan een transparant veiligheidsbeleid. Daartoe dient een aantal fundamentele

uitgangspunten te worden benoemd. Op de eerste plaats de eigen verantwoordelijkheid van individuen, dus ook die om weloverwogen risico's te lopen. Ten tweede: een praktische en rechtvaardige grens aan de veiligheidsinvesteringen. De verantwoordelijkheid van de overheid ten slotte moet zich beperken tot de reguliere sociale zekerheidsstelling. Op basis van die uitgangspunten reikt het rapport de overheid een aantal voorstellen aan. Behalve de noodzakelijke wet- en regelgeving moet voortaan een wetenschappelijke kosten-batenanalyse ten grondslag liggen aan elk besluit over het toestaan of reguleren van activiteiten die risico's met zich meebrengen.

MAL DWINGT

‘Toen ik dat opschreef was de Mal Groepsrisico nog in ontwikkeling. Nu het instrument gereed is, lijkt het precies te doen wat ik bedoel. De uitkomsten van de Mal dwingen verantwoordelijke bestuurders te kijken naar de kosten die veiligheidsmaatregelen met zich meebrengen én naar de baten die ze opleveren. Doordat kosten en baten expliciet worden afgewogen wordt het besluitvormingstraject niet alleen transparanter, maar ook rechtvaardiger. En daar is het mij vooral om te doen.’

1| ‘Redelijkheid en risico's, de contouren van een rijksbreed beoordelingskader risicobeleid verkend’, I. Helsloot, R. Pieterman en J. Hanekamp, Boom juridische uitgevers, 2010.